

Område: Regional Udvikling
Afdeling: Jordforurening
Journal nr.: XX
Dato: 13. maj 2012

Udarbejdet af: Trine Korsgaard
E-mail: Trine.Korsgaard@regionsyddanmark.dk
Telefon: 76 63 1560

INTERNT NOTAT

Skybrudskort - risikoanalyse af oversvømmelser ved ekstrem regn

Baggrund

Risikoanalyse af oversvømmelser i lavninger og evt. strømningsveje ved forskellige mængder ekstern regn er en vigtig forudsætning for regionernes og kommunernes udviklings- og planarbejde. Klimatilpasning bliver en stadig væsentligere faktor i erhvervsudvikling, bosætning, transport, tilgængelighed, byudvikling og meget andet. Desuden er den væsentlig for regionerne som ejer af vitale samfundsinstitutioner som fx tydeligst hospitaler. På baggrund af oversvømmelsesdirektivet har Miljøministeriet og Kystdirektoratet udpeget ni risikoområder i Danmark. Udpegningerne er sket ud fra en foreløbig vurdering af oversvømmelsesrisikoen fra vandløb, søer, havet og fjorde. I forhold til den regionale og lokale udvikling og planlægning er der et stort behov for en mere detaljeret udpegning og analyse af effekten af forskellige scenarier for kommende regnvejrshændelser.

På møder med Miljøministeriet om klimatilpasning i ministeriet d. 20. marts, hos Danske Regioner d. 17. april og opfølgende møde med Naturstyrelsen d. 8. maj blev det tilkendegivet, at staten har interesse i at arbejde sammen med regionerne om klimatilpasning. Særlig aktuell interesse er der om kortlægning som grundlag for regeringsgrundlagets krav om, at kommunerne inden for 2 år har udarbejdet klimahandlingsplaner. Lovgivningsmæssig hjemmel hertil er under udarbejdelse og ventes fremsat i efteråret 2012.

På den baggrund blev det på mødet d. 8. maj foreslået Naturstyrelsen at indgå en partnerskabsaftale med regionerne om at løse opgaven med at udarbejde såkaldte skybrudskort på et højere detaljeringsniveau end det Naturstyrelsen ellers vil tilrådighedsstille nationalt. Regionerne har nemlig allerede i varierende grad igangsat bluespotkortlægning som opfølgning på deres fokus på klimatilpasning i de regionale udviklingsplaner og efter efterspørgsel fra kommunerne. Region Hovedstaden har lavet et overordnet risikokort og regionsrådet har afsat midler til videre kortlægning. Region Midt er i gang med at udarbejde kortlægning for hele regionen i løbet af 2012, svarende til COWI's Skybrudskort. Region Syddanmark forbereder en tilsvarende løsning. I lyset heraf vil en parallel kortlægning af hele landet fra statens side ikke være rentabelt for samfundet som et hele.

Naturstyrelsen er interesseret i en sådan samarbejdsløsning, under forudsætning af en ensartet landsdækkende kortlægning indeholdende både en sårbarheds- og værdikortlægning, som er frit tilgængelig for kommunerne, og DUT-fri for staten og uden økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Udviklingsdirektørkredsen besluttede derefter på møde d. 10. maj, at regionerne skal løfte opgaven inden for rammerne af en partnerskabsaftale, hvor skybrudskortene er regionernes første væsentlige bidrag, og hvor statens bidrag og aftalens øvrige indhold formuleres i en dialog, der indledes med et brev fra direktørerne til Naturstyrelsen.

Den tekniske løsning

På direktørmødet aftaltes det ligeledes at gå efter en fælles og ensartet teknisk løsning svarende til den Region Midt nu begynder på (med COWI og SCALGO som operatør), og som Region Syd også

vælger. For Region Hovedstaden, der har været tidligt igang, vil det angiveligt kun indebære en mindre opgradering fra Cowi og en beregning fra SCALGO.

Risikoanalyse – indhold

Risikoanalysen er opbygget af en hydraulisk tilpasset højdemodel (udarbejdes af COWI), som der hældes vand på efter forskellige udvalgte scenarier (udarbejdes af SCALGO der har den nødvendige store regnekraft og som har udviklet de algoritmer der anvendes). Deltaljeringsniveauet for beregningerne ligger væsentligt over de simple analyser, der ellers foretages, men er på den anden side ikke at sammenligne med de mest avancerede beregninger i store hydrauliske modeller som f.eks. MIKE-she.

Formål med en landsdækkende analyse

Formålet med at få udarbejdet en mere detaljeret landdækkende risikoanalyse er som opfølgning på De Regionale Udviklingsplaner og regionernes klimastrategier at skabe et godt og ensartet grundlag for det regionale og kommunale arbejde med klimatilpasning herunder bidrage med en væsentlig risikoanalyse til de kommende klimatilpasningsplaner. Skabe et godt værkstøj for det videre arbejde idet regionale analysedata bliver tilgængelige for kommuner og regioner, så regionen kan gå i dialog om en fælles afpasset strategi for klimatilpasset udvikling i regionen. Desuden vil det samtidig vise regionernes evne til at skabe koordinerede og vidensbaserede løsninger på væsentlige samfunds-mæssige udfordringer, og i øvrigt understøtte den nationale dagsorden i samarbejde med staten.

Forslag til model for arbejdet

Det enkleste forslag er, at hver region står for deres leverance, men at der etableres en faglig erfagruppe på tværs af regionerne. Hver region kan derudover føre dialog med egne kommuner og evt. forsyningsfolk m.m. svarende til de samarbejdsmodeller og/eller eksisterende samarbejdsfora, der er udviklet og fungerer i den enkelte region.

Overslag økonomi

Cowi ved Arne Bernt Hasling har d. 11. maj oplyst følgende overslagspriser. Priserne er arealafhængige, og afhænger dernæst af hvad COWI allerede har udarbejdet f.eks. for Region Hovedstaden. Region Midt har allerede handlet. Prisen for Hovedstaden og Bornholm skal skilles ad.

Region	Areal – km2	SCALGO	COWI	I alt kr.	Pris pr km2
Region Syddanmark	12.191	500.000	700.000	1.200.000	98,43 kr.
Region Nordjylland	7.931	320.000	480.000	800.000	100,87 kr.
Region Hovedstaden incl Bornholm	–	110.000	20.000	130.000	
Region Sjælland	7.273	300.000	430.000	730.000	100,37 kr.
Total				2.860.000	

Overslagspriser fra COWI

Det er vurderingen, at det ikke er muligt at bruge SKI, da der i øjeblikket ikke eksisterer en SKI rammeaf tale inden for dette område. I stedet er det forventeligt muligt efter en nøjere vurdering at bruge Profylakse-bekendtgørelsen¹. Det bedste er dog, at hver region laver en særskilt aftale og deler leverancen mellem SCALGO og COWI. Ydelsen er indbefattet brugsrettigheder til den pågældende region og dennes kommuner, men er ikke indbefattet brugsrettigheder til forsyningsselskaber.

¹ Offentlige myndigheder kan beskytte sig ved at offentliggøre en såkaldt profylakse-bekendtgørelse samt afholde en stand still-periode på 10 dage forud for en kontraktindgåelse. Profylakse-bekendtgørelsen er en frivillig bekendtgørelse om, at ordregiver agter at indgå en kontrakt med en navngiven leverandør.